

Sjacin ve Zaib dönüşte ertesi günü şehri gezmeye ayırmaya karar verdiler. Otelin girişinde kendilerini yine bir robot karşıladı.

:date: 2015-11-10 21:12:40 +0200

Zaib havadan sudan konuşmaya çalışıyordu ama Sjacin pek havasında değildi. Surat asmaya da uğraşmıyor, sanki kafasında bir şey varmış ve bunu söyleyip söylememek arasında tereddüt ediyormuş gibi davranıyordu. Sonunda ağzından

– Bence anlattıkları çok saçma

diye bir cümle çıktı. Kevni'nin anlattıklarını düşünüyor olmalıydı.

– Kafan hala orada mı? Bence çok ciddiye aldın.

– Kafam hala orada. Adam bize bu ülkenin, Batı'dan daha özgür olduğunu söyledi. Halbuki biliyoruz, totaliter, insanların özgür olmadığı bir yer burası. Değil mi?

– Canım, bu kadar kafaya takacak bir şey değil bence. İnsanlar hallerinden memnunsa, bunu dert etmeye gerek var mı?

– Tabii ki var. Buradaki insanlar özgür değiller. Bunu biliyoruz. Ama genelde mutlu insanlar görüyoruz. Gördüklerimiz insansa şayet.

– Onları kurtarmak mı istiyorsun?

– Gelir gelmez bizi ne olduğunu anlamadığımız bir şeye üye yaptılar. Hem de robotlar yaptı bunu. Konvansiyon bir robotun bir insana üçten fazla soru sormasını yasaklar, bu neredeyse 300 soru sordu. Sonra, neydi adı, beni bir gruba verdi.

– Jemmiye

– Ha, evet, sonra bu grupların aslında insanların özgürlüğü için olduğunu öğrendik. Bunun ne kadar anlamsız olduğunu görüyor musun? İnsanları nasıl kandırıyorlar.

– Evet ama biz burada kalıcı değiliz ki. Yani, insanlar mutluysa ve hallerinden memnunsalar.

– Bugün Kevni'nin söylediği, şu robot isyanları dediği şeyi biliyorsun değil mi? Konvansiyon'un kuruluşundan önceki yıllar. Burada nasıl öğretiyorlar onları acaba? Robot isyanlarıymış. Robotlar isyan etmiş gibi.

– Bence Zerkubca'dan tercüme ederken hata yaptı, *robotlrh eisyan* yazıyordu. Robotların isyanı değil, insanların robotlara isyanı.

– Zerkubca mı biliyorsun?

– Hayır, sadece alfabesini. Ama dil bizimkine benziyor. Yazıyı çözünce dili de çözüyorsun büyük ölçüde.

– Başka bir zaman anlatırsın. Şimdi çok uykum var.

İkisi de yatağın iki ucuna kıvrıldı. Zaib, Sjacin'ın aslında neye kızdığını tahmin ediyordu. Asıl sorun, robotların o kadar soru sorması değil, kendisinin bu soruları şimdiye kadar sormayışıydı. *Elin robotları beni daha iyi tanıdı* diye düşünmüş olmalıydı. Sonra bir de farklı jemmiiyelere kaydedilmeleri, birbirlerinden çok farklı olduklarını gösteriyordu aslında.

İki senelik beraberlikleri boyunca bir çok konuda aynı şekilde düşünmüşlerdi. Daha doğrusu Sjacin düşünmüş, Zaib de onun düşüncelerine katılmıştı. Zeki bir kadın olduğunu, kendisinden daha düşünceli olduğunu hissediyordu ancak şimdi, robotlar onlara farklı insanlar olduklarını hatırlatmıştı. *Bu ülkenin geri kalanı da bu kadar hakikat meraklıysa, işimiz var.*

Sabah erken kalktılar.

Günü şehirde gezerek geçirmeyi planlamışlardı. Odadaki robotları uyandıklarını anlayınca, ne istediklerini sorup, kahvaltı getirecek robota haber verdi. Konvansiyon ülkelerinde pek rastlanmayan süttan yapılmış peynir vardı. Oralarda artık tofuya çeşitli aromalar ekleyip yapıyorlardı peyniri. Sjacin peynirin kokusundan hoşlanmadı, eski günlerini, isyanlar zamanında geçirdiği fakir çocukluğu hatırlattı. O zamanlar ne kadar çok peynir yemek zorunda kalmıştı. Bir daha hiç yemek istemeyecek kadar. Hepsini Zaib yedi.

Kahve ve çay da eski günlerdeki tatlarına benziyordu ama Sjacin bunları sevdi. Odadaki robota bir kahve daha alıp alamayacağını sordu, robot cevap vermeden gidip kahve getirdi. *Dilimizi ne kadar iyi anlıyorsunuz* dedi. Düz bir sesle *biz bütün dilleri anlarız* diye cevap verdi robot.

Giyinip çıktılar. Şehir otel odasından görüldüğünden daha kalabalıktı. İnsanlar, androidler, yirmi metre yukarıdan uçan araçlar, yüz metre yukarıdan uçan başka araçlar, yerde süzülen araçlar. Araçların bazıları çok tanıdıktı, hiçbirini insanlar kullanmıyordu. Bazılarında hiç insan yoktu, Konvansiyon'un yasakladığı bir şey daha.

Sjacin gözlüğüne bir harita açıp, şehrin görülmesi gereken yerlerini sordu. Gözlük ona bir şehrin eski meydanından başlayan bir güzergah çizdi. *Yürümek istemezseniz, elli metre ileriden taksi kiralayabilirsiniz* dedi gözlük. Sjacin *yürümek istiyoruz* dedi. Zaib'e sormamıştı ama etrafa dalgın bakışından, onun da yürümek istediğini düşündü.

Şehrin meydanı çok uzak sayılmazdı. Sjacin gözlüğünü açıp, buranın önemini sordu. Üç bina vardı meydana, anlatılması gereken. *Milyonlar Meclisi* diye bir binadan bahsetti. Üzerinde büyük bir heykel, gerçekten de milyonlarca insan yüzü işlenmiş sanabilirdiniz. Yüksek sütunlarından buranın devlete ait olduğu anlaşılıyordu. *İlk Milyonlar Meclisi, Zerkubia'nın cumhuriyet ihtilalinde kurulmuştur. Her bir milyon kişiden rastgele seçilmiş bir kişi burada iki seneliğine görev yapar. Milyonlar meclisi daimi bir ihtilal meclisi gibi çalışır. Üyelerinin üçte ikisinin karar vermesiyle Cumhurbaşkanı da dahil herhangi bir yöneticiyi görevden alabilirler. Bu seviyede bir görevden alma şimdiye kadar olmamıştır, ancak kırk yıl önce çeşitli rüşvet olaylarına karıştığı düşünülen bazı bakanların*

yargılanması bu mecliste yapılmış ve akabinde istifa etmişlerdir.

Sjacin gözünün önünde konuşan ve bir yandan da binanın girişini oklarla gösteren gözlüğü dinlemeye devam etti.

Üyeleri halkın arasından geldikleri ve kısa sürede onların yanına dönecekleri için, halkın içinde bulunduğu durumu yöneticilere aktarmakta çok faydalıdır.

Sadece insanların değil robotların da propaganda yaptığı bir yerdeyiz diye düşündü Sjacin. İnsan görmek istiyorum. Gezen turistler. *Konvansiyon iyi ki yasaklamış on metreden uçan cihazları, en az yüz metreye çıkmalı bunlar, ne kadar çoklar ve kalabalıklar* diye düşünürken, karşısında bir park buldu. Yemyeşil, sanki şehir kurulduğundan beri burada olan ve bina yapmayı unuttuklarından yeşil kalmış bir park. Binaların arasına saklanmış, ama binaları göremeyecek kadar büyük ağaçların ve insanların teknolojiye uzak nefes alabildiği bir park.

Jemmiyeler Parkı diye devam etti elektronik gözlük. Sjacin dönüp Zaib'e baktı, onun gözlüğünde başka bir şeyler oynuyordu. Sen ne seyreliyorsun diye sordu. *Yolculukta verdikleri filmlerin süresi geçmeden seyreliyorum* dedi. *Burası Jemmiyeler parkıymış* dedi Sjacin.

Jemmiyelere park mı yapmışlar? diye sordu Zaib. Sjacin gülümsemek istemiş gibi yaptı ama buruldu. Çünkü muamele aklına gelmişti. *Bir robot bana...*

Parkın girişinde devasa bir elektronik levha üstünde akan yazılar, parkın tarihçesini, Zerkbuia'nın kuruluşunda, ne işe yaradığını anlatıyordu ama Zerkubca. Sjacin gözlüğüne yazıları tercüme etmesini söyledi ama gözlük levhaya bağlanıp, yazıyı değiştirtti. Zaten tercüme edilmiş var. Bu elektronik cihazların birbiriyle konuşması beni korkutuyor.

Jemmiyeler parkı, Zerkub şehrinin ortasında, insanların henüz uçamadığı, sadece yürüdüğü günlerin anısına yapılmış bir parktır. Burada insanlar kendilerini jemmiyelerinin propagandasını ve bir araya gelip, konuşmak istedikleri konuları konuşurlar. Zerkubia sathındaki sekizyünon *sorumluluktan varest*e parktan ilki budur. Bu parkta konuşulanların herhangi bir cihaza kaydedilmesi, yasaktır. Burada konuştuklarından dolayı kimse suçlanamaz ve kimseye burada söylediklerinden dolayı ayrımcılık yapılamaz. Jemmiye parkı, insanların farklı jemmiyeler hakkında diğer insanlardan bilgi alabildikleri bir yerdir. Burada robot bulunmaz ve elektronik kayıt cihazlarının çalışmaması için karıştırıcılar vardır. Lütfen cihazlarını kapatın.

diye devam eden bir yazı okudu. Gözlükleri ve diğer cihazları bipleyerek kapandı. Konvansiyon'da da böyle yerler vardı, *özgürlük alanı* dedikleri ama bu kadar reklamını yapmazlardı.

Parkı gezerken renkli kulübeler gördüler. Bunların bazıları kitliydi. Robotların olmayışı ayrı bir hava katıyordu. Başınızın üstünden veya yanbaşıdan geçen yüzlerce araçtan uzaklaşmak. *Demek insanların birbirini tanıması içinmiş bu. Bakalım başka ne gibi jemmiyeler varmış.*

Biraz ötede bir grup, bir sandalyenin üstünde çıkmış konuşan bir adamı dinliyordu. Onu dinlemeye gittiler. Gözlük kapandığı için, Zerkubca'dan tercüme edecek bir araçları yoktu, sadece bakmakla yetindiler. Dinleyenler adamın söylediklerini tasvip etmiyor gibiydi, araya giriyorlar, söylediklerine kendi aralarında gülüyorlardı.

Adamın yanındaki masadan broşüre benzeyen kağıtlar. Kağıda basılı bir şeyler okumayalı yıllar olduğunu düşündü Sjacin. Zaib de verdiği standart kağıt mı, elektronik kağıt mı olduğunu anlamak için elini sürdü.

Kulübelerin birinde şuh bakışlı bir kadın, insanlara anlaşıldığı kadarıyla *sonsuz özgürlük* çağırısı yapıyordu. Birkaç erkek de onu seyrediyordu ama bu çağrıya ittibâ ettiklerine dair bir alamet yoktu. Diğer bir tarafta müslüman olduğu anlaşılan, örtülü ve siyah giyimli kadınlar ve sakallı erkekler, insanlara bir şeyler anlatıyorlardı. Onların dinleyenleri daha çoktu. Ellerinde çeşitli kağıtlar vardı ve bunları insanlara dağıtıyorlardı. Bir tane de Zaib'in eline tutuşturdular.

Zerkubca'ya çeviri:

.. alfabe: [[file:index.org:.*Zerkubca%20Alfabesi%20ve%20%C4%B0mlas%C4%B1][Zerkubca Alfabesi ve İmlası]]

Zerkuwbyead xayeatlrl krlnyr. Bunlrn Eisleamn aşığıyınd yeknidn yıqanms gerek. Jemmiyemzd xayeatkñ sıqtısn cheken einsanlr yardım edyşz. Yolknı qybetmsh, xayatı nasıl yashayacgyna karar vermeyen ve modern hayatkn zorlqlrñdn dolayı hayatnı zehir gibi gören einsanlr yardım edyşz. Birbirmze seahip çıkıyşz. En büyük müslüman jemmiyelrdn biri olan jemmiyemzd dini egyitim veren okullr ücretsizdr. Hr Cuma caamilrmzde toplanıyşz. Pazartesi ve perşembe akşamlrı da sohbet vadr. Jemmiyemzd sigara ve alkol kullanmı sıfırdır. Somatik kullanmı da sadece yekni katılñlrda görülmktđr.

Sjacin bunu duyunca, gülerek, *demek ki dinin somatik olduğu doğru, onu alanlar başka uyuşturucuya ihtiyaç duymuyor* diye geçirdi içinden.

İslam Zaib'in ilgisini öteden beri çekmişti. Sjacin'e *Zerkubia'nın büyük kısmı müslüman* dedi. *Ancak bildiğim kadarıyla pek çok farklı topluluk var. Eminim düşündüğümüzden farklı olanları da vardır.*

Olabilir dedi Sjacin. *Biliyorum müslüman olduklarını. Buradaki hava da gösteriyor zaten. İnsanların genel bir kibri var, dikkat ettin mi, bu kendine güven nereden kaynaklanıyor olabilir?*

Zaib itiraz edecekti ama sustu. Sjacin devam etti. *Hayır, bak, sanki farklı düşüncelere açılmış gibi duruyorlar ama burada gerçekten düzeni değiştirecek, mesela bir devrim yapacak propagandayı yapamazsın. Özgür medya olduğunu sanmıyorum. Kendilerine bir sistem kurmuşlar ve peşinden gidiyorlar, ancak insanların çoğu totaliter bir yönetimde yaşadığından habersiz. Ne diyordu, en iyi köleler özgür olduklarını sananlardır.

Zaib yine sustu. Birkaç büyük ağacın yanından geçtiler.

Az ileride, birkaç kişinin seyrettiği bir açık hava tiyatrosu vardı. Elinde zincirler olan bir işçi, başında melon şapka bulunan 20 yüzyıl modasında giyinmiş bir adama saldırıyordu. Zincirleriyle vuruyordu ona. Zaib gülerek kafasıyla bunu işaret etti. *Bak sosyalist propaganda da yapıyorlarmış.*

O meyanda sahneye uzun sakallı ve uzaktan Marx olduğu anlaşılan biri geldi. Sjacin *sanırım kitsch bir tiyatro dedi veya dalga geçiyorlar.* Marx sakalının içinden ufak kitaplar çıkarıp, insanlara dağıtmaya başladı. *Sanırım sosyalist bunlar dedi Zaib. Sosyalist bir jemmienin tiyatrosu. Sokaklarda böyle gösteriler yapıyorlar. Eski zamanların ajitpropları gibi.*

Bütün bu parkın sahne olduğunu düşündü sonra. Sjacin herkesin aslında tiyatro oynadığını, insanların başka bir imkanları olmadığı için özgürmüş gibi yaptıklarını düşündü. Biriyle konuşabilseydi bunları.

Acaba biri, şu sosyalistlerden biri, dilimizi biliyor mudur diye sordu Zaib'e. Belki, dedi, deneyelim.

Sakalından kitapçıklar çıkaran Marx'ın ne dağıttığına baktılar. *Komünist Manifesto.* Kelimeler aynı, anlaşılıyor.

– *Ben bunu okudum dedi Sjacin, Marx'ı oynayan adama. Bana Grundrisse'yi vermen lazım.*

Marx ona aval aval baktı ama seyircilerden biri çıkıp geldi, *Ah, siz, yabancı olmalısınız. Kırık bir şekilde, tane tane konuşuyordu. Zamanında çok çalıştım dilinizi öğrenmeye, ancak bu kadar sökebildim.*

Zaib gülümseyerek elini uzattı, *Merhaba, ben Zaib.* Sjacin de onun arkasından el sıkıştı adamla. *Benim adım Divendar. Dilbilimciyim.*

Çok şanslıyız desene, bir dilbilimcinin burada bulunması. Dilimizi konuşan hiçbir insan yok burada.

Evet. Zerkubia'da robotlar yapıyor artık tercüme işlerini. Burası hariç her yerde, robotlar var. Bura robotlara yasak. diye basit cümleler kuruyordu.

Neden yasak? Kayıt etmemeleri için mi?

Evet. Başkaları adına kaydedilmemesi için. Bir gizlilik havası vermek için. İnsanlar burada kendilerini daha özgür hissediyormuş.

Öyle mi gerçekten? İnsanlar özgür değil mi burada? Kendi gibi düşünen biri bulduğunu düşünmüştü Sjacin. Sevinerek sordu.

Adam hafif gülümseyerek: *Zerkubia'da özgürlük sorumlulukla beraber verilir. Dışarıda çok sorumluyuz, burada biraz daha az. Konvansiyon'da böyle değil, tahmin ediyorum, insanların hayatı bu kadar sorumlulukla dolu değil.*

Nasıl sorumluluklarınız var?

.. note:: buraya kadar düzelttim.

Jemmiyede birbirimizden sorumluyuz mesela, kendi ihtiyaclarımız gözettiğimiz gibi, aynı jemmiyedeki başka insanların da ihtiyaclarını gözetmek zorundayız. Siz bu nasıl geliyor? Özgürlüğünüzü kısıtlamak gibi?

Bizde de sorumluluklar var, eğer bunu soruyorsanız.

Evet. Ama buradaki kadar çok değildir, burada yönetim felsefesi bireyci olmadığı için, insanların bir araya gelmeleri bekleniyor. Benim gibi kendiyle kalmayı seven insanlar için önemli bir travma kaynağı.

Hayır, içe dönük insanlar içinde ayrı jemmiyeler var, eğer çok içedönükseniz, size mümkün olduunca alan bırakıyorlar. Hatta bireysel özgürlük anlamında Batıdakinden farklı olduğumuz söylemem. Ondan çok daha özgür olan jemmiyelerimiz var.

Uyuşturucu yasak sdiyed uydum.

Hayır, hayır, öyle değil. Sadece bell jemmiyelerde içilmesi izin veriliyor. Onun için insanlar oralara mensup olmayı tercih ediyorlar ancak bunun da getirdiği dezavatajlar var.

Biliniyor olmak mı?

Burada uyuşturucu kullanımı pek yaygın değildir ve insanların buna bakışı opek olumlu değil. İş şartlarında belirttiyse, mesela uyustucu kullanımı bir ayrımcılık konusu olabilir.

Bizde bunu yapamazsınız dedi Zaib. İnsanları özgürlüklerinden dolayı işe almak mı? Çok garip bir fikir.

Bizde normal geliyor, çünkü dedim ya, bireyci değiliz. Olmaya çalışsak da değiliz.

Peki bu sosyalist bir grup herhalde, Marx falan olduğuna göre.

Evet. Sosyalist Tiyatrocular jemmiyesi diyebilirsiniz bize. Ufağız ama büyüy-
oruz.

Ne kadarsınız?

Sekizyüz kişi kadarız, geçen sene dörtüyükkişiydik. Gİderekğalıyoruz.

Güzel. Ne yapıyorsunuz pek,?

Bizim işimiz tiyator yapmak, ben yazarım mesela, seçeşitli oyunlar yazıyorum, arkadaşlar da oynuyor. Aramızda seyirciler de var, daha çok onlar var. Neden bu kadar popüler olduğumuz mus oruyorsun=

Sekizyüz kişi popüler mi sayılıyor?

Bizim alanımızda öyle. İnsanarl sadece soyaslit veya sadece tiyatro olmasını tercih ediyorlar. Bizimki zaten kendimizi memnun etmek için, kendimiz mutlu etmek için kurulmuş bbir jemmiye

Sadece tiyatro yaptığınızı mı söyüyorsunuz?

Diğer sosyalist jemmiyelerden pek farkımız yok. Bizde kişilerin özel kazançlarının yüzde yirmibeş ortak bir yerde toplanır, ve oradan diğer giderler , herkese para ayrılır. Yüzde yirmibeş devlete mi veriyorsunuz dedi Zaib

Hayır, devlete değil, jemmiyeye. Buunu daha sonra ortak işlerimiz için harcıyoruz.

Ne gibi ortak işler dedi Sjacin.

Sigortamız var, birimizin başına bir şey gelse oradan ödüyoruz. Sürecin sağladığı temel gelir var zaten, bunun üzerine biz biraz daha katkıda bulunuyoruz. Sonra bir işyeri açmak niyetimiz var, onun için sermaye biriktiriyoruz.

Nasıl bir işyeri?

Klasik anlamda bir fabrika olmasını istiyoruz. Üretim araçlarının tamamen jemmiyeye ait olduğu.

Böyle bir şey yapabiliyor musunuz?

Evet. Bunlar bizim özgürlüğümüz, neredeyse bir sosyalist devletçik gibi yönetebiliyoruz.

Peki insanlar vermek istemezse, para, yani onlardan nasıl alıyorsunuz?

Almıyoruz Bir iki defa aksattıysa, jemmiyenin dışına çıkarıyoruz. Çok

İlginçmiş. Sjacin gençlik yıllarını hatırladı. Bunun gibi konuşmalar yapıp, isanlar devrine ikna etmeye çalıştığı zamanları. İnsanların nasıl da inatçı ve kayakafalı olduklarını anlamıştı. Devrimin hiç gerçekleşmeyeceğini ise ancak yirmi yıl sonra anlayabildi.

Yabancı üyelere karşı bir kuralınız var mı diye sordu Sjacin.

Yok, tabii ki, bir iki tane vardı ama ülkelerine döndüler.

Ben şimdi, hangisiydi, ..., ona üye yaptılar, Acaba size katılmam mümkün mü? diye sordu Sjacin. Adam gülerken, tabii ki mümkün ama sizi zaten sosyalist bir gruba vermişler ve hatta sanırım bizden daha sosyalist.

Nasıl yani?

Onlarda jemmiyeye katılan kimsenin hiçbir müki hakkı kalmaz. Özel mülkiyete inanmazlar. O kadar rakdaki radikaller ki, legalliğin sınırında yaşıyorlar diye bilirim.

Sizin jemmiyeniz de bizimki gibi, çok meşhurdur, Sosyalist jemmiyelerin en büyüklerinden biri. Daha çok ssoyal demokrasiyi savunurlar. Birkaç arkadaşım var.

Sizce ben oraya uyumlu muyum?

Bence buna kendiniz karar vermelisiniz, bizim için sizi kabul etmek tabii ki mutluluk olur, ancak kararınızı alternatiflerin hepsini öğrendikten sonra verseniz daha iyi olur kanaatindeyim.

Fri Oct 23 21:48:11 EEST 2015

Evet, belki de bu daha doğru de Sjacin. Kararımı biraz herkesi tanıdıktan sonra vermelyim ama o zamana kadar zaten gitmem gerekecektir. Belki de bunu kafaya takmama gerek yok. Bunlar Konvansiyon'da hayli büyük suçlar da Neyler?

Robotların soru sorması mesela. Biz insanız, robotlardan önemli farklarımız var ve hakalarımız çok daha üstün. Bir robotun bizi bir gruba yamamasını hoş göremeyiz.

Aha, dedi, sosyalist çocuklar, robotl değil mi? Sizi çok şaşırtıyor olmalı. Bir keresinde bir Konvansiyon ülkesine gitmiştim, Belklçik dedikleri yer. Çok ilginç ve, nasıl derler, geri gelmişti bana.

Geri mi?

Sa Daha sakın olduğunu kabul ediyorum. Ancak daha geri. Çünkü insanların daima çalışması gerektiğini söylemişlerdi. Gittiğim arkadaşlarım günde oniki saate kadar çalışıyordurdu.

Biz çalışmayı severiz. Bence bu gerilirk değil, ilerililik. Dünyanın kanunu bu, dedi Zaib.

Evet, bunu farkettim. Yani, çalışmayı sevdiğinizi, dünyanın kanunu olup olmadığını bilmiyoruz. bizde işler biraz daha değişik.

Sizde bu kadar çalışan yok mu? Robotlar yapıyor sanırım işleri?

Evet, robotların yapabileceği işleri onlara yapıyoruz, zaten nüfus her yerde azalıyor, bir de onları çalışmayı yasaklamamız pek anlamlı olmaz.

Evet, ama nasıl geçiniyorsunuz, yani herkesin bir işi var değil mi? Yoksa devlet mi para veriyor?

Evet, bunu duymadınız mı? Bizde temel gelir esastır, kimse temel ihtiyaçlarından uzak kalmaz. Bu anlamada gayet sosyalist bir ülkedir Zerkubia.

İkisi de şaşırdı. Bunu dah aönce duymaışlardı. Böyle bir kavramın gündeme gelebileceğini bile düşünmemişlerdi.

İlginç dedi Zaib. Nasıl oluyor ki, yani, süreç nasıl insanlara para ayırıyor. Bizim devletler bu kadar fakirken.

Vergiledir tabi canım, zenginlerden alıp farkilere dağıtan vergi sistemini savunmuşumdur hep dedi Sjacin.

Yok dedi D... Ancak bunu açıklamaya sanırım vaktim yok, tanıştığımıza memnun oldum, bu benim irtbat numaram, bu akşam veya yarın akşam bir yerde buluşabiliriz, yabacı birileriyle konuşmak fırsatı her zaman elimizde geçmiyor.

Hızla saheye yöneldi. Sıra kendisine gelmişti veya yönetmesi gereken bir şey vadi. Evet, seyircilerin önüne çıktı, selam verdi ve indi. Daha sonra arkadaşlarıyla

konusmaya başladı ve Sjacin ve Zaib'e el salladı. Zaib de elindeki kağıdı ona gösterip, bir teleiki işaret parmağını gözlerinden gözlerine işaret ederek arama işareti yaptı.

Parkta geçirdikledikleri zamanın sonuna gelmişlerdi. P Oturacak bir yer buldular ve sakinliğin altında biraz konuşmak istediler. İkisi de pek konuşacak konu bulamamıyordu. Genelde Sjacin'in anlattığı sorunlara, Zaib'in kafa sallamasıyla geçen diyaloglar. İlişkileri süresince böyle olmuştu, şimdi de böyle olacaktı.

Sjacin gördüğü çocuğa ısınmıştı, Zaib'den daha çok ısınmıştı ama bunu inkar etmeyi tercih ediyordu. Konvasniyon ülkelerinde, insanların birbirine temas edeceği fazla imkan yoktu, ya Internet, ya kişisel medya ile rast gelmesi lazımdı ama onun da naolması artık imkansız gibiydi. Zaib'le bir arkadaşlık sistemi aracılığıyla tanışmışlardı ve iyi ve şanslı sayılıydılar kendilerini. İnsanların dahil olmadan bir sınıflandırma yapılması yasak olduğundan, artık buggibi siteleri de insalnar yönetiyordu.

Onun için en azından kendisini dinleyecek birini bulmuş olmasıyla şanslı sayılırdı. Önceki denemelerinde pek bu kadar başarılı olmamıştı.

Sat Oct 24 23:02:57 EEST 2015

Parkta ir süre daha oyalandıktan sonra çıktılar. Meydan tarafından değil de, caddeler tarafı denen, büyük mağalazaların olduğu taraftan çıkmışlardı. Kadınların

Sjacin mağaza gezmeyi seven akdınlardan değildi. Ancak burada, biraz da ne yapacağını bilememenin ve tanıdık bir şeyler görme umudyla o tarafa yöneldi. Birkaç giyim mağazası. *BBizdeki şeyler burada da var* düşüncesi uyanmasına yetti. Zaib de onunla beraber geziyordu. Başlarının üstünde uçan bazı robotları bakıyorlardı. Zaib'in dikkaini burada pek reklam olmaması çekti. Bizdeki robotlar kadar reklam yapmıyorlar, neredeyse üstlerinde hiçbir yazı yokdedi. Buranın Interneti de reklamlı değil.

Sjacin bir mağazada gördüğü bir kıyaeti sormaya girdi, sonra çok pahalıymış deyip çıktı. Bir kafeye gidip oturdular.

Sun Oct 25 23:17:11 EEST 2015

Müenüye göz gezdirirken, bzi içeceklerin yanında fiyat yazmadığını gördüler. Su ücretsizdi, buna alıştılar, ancak gazoz da ücretsizdi, portakal suyu da ücretsizdi, çay da ücretsizdi. Portakal suyunun taze sıkılmışı ücretliydi. Bu ücretsiz olanların yanında servis ücreti diye bir şey yazıyordu. Bunu Paralı olanlarda servis ücreti dahildi. Menüü çözmeye çalışırken, garson geldi, Zaib ona neden bazı ürünlerin fiyatının olmadığını sordu. Garson garip garip baktı, çünkü onlar ücretsiz dedi. Zaib, müşteri çekmek için ilginç bir yöntem diye cevap verdi. Garson tekrar anlamamış gibi, müşteri çekmek için değil, onları herkese herücretsiz verilir dedi. Sjacin de ggarsona bakmaya başladı. İkisi de adamın ne dediğini anlamaya çalıştılar bir süre. Sonra

Sonra Zaib'in aklına su ve çay ve portakal suyu söylemek gedli. Sjacin, buraya bedava Şeyler içmeye mi geldik diyerek kendine bir kahve söyledi. Filtre kahve ücretsizdir efendim ancak krema istiyorsanız, ondan yirmibeş sester alıyoruz dedi. Sester Zerkubia'nın para birimi.

Garson gittikten sonra Sjacin bence bu promosyon işini abartmıŐlar dedi.

Zaib gelenlere baktı. Evet, herhangi bir fark yoktu, bunlar kendilerine otelde ikram edilenlere benziyordu. Hatta aynıydı. Jenerik rnler, sanırım, onun için ücretsiz dedi. Sjacin kahvesinin tadına baktı, hmm, çok iyi deŐil dedi. Çok iyi deŐil, Sjacin'in kahveye syleyebileceŐi övgü cümlelerinden briydi, Zaib nadi-ren çok iyi olmayan kahve itiŐini görürdü, genlde hepsi berbat ya da kokmuŐtu.

Kafede garsonu aŐırıp, bu ücretsiz ürünlerden ne kadar alabileceklerini sordular. Garson hemen hemen istediŐiniz kadar, bir kiŐiye bir hafta yetecek kadar verebiliriz dedi. Ücretsiz mi diye tekrar sordu Zaib. Evet,

Ücretsiz dedi garson. Ancak ondan sonra aklına gelip sordu, siz sanırım ya-bancısınız, Zerkubia'da bunların ücretsiz olduŐunu bilmiyorsunuz. Robot ol-manın böyle dezavantajları var, anlalayamadım, ksura bakmayın dedi. Zaib Zerkubia'da bunların bedav aolmasına mı, insan sandıŐı robotun robot ık-masına mı ŐaŐırsın bilemedi. İki de durup birbirine baktıktan sonra garsona teşekkür ettiler. Servis creti ne kadar dediler. Masa kirası alıyoruz, yarım saati yedi sester dedi. Sen bedavasın sanırım. Evet, dedi garson. Ben tüm gün alıŐıŐım.

Zerbkubia gideek ilginçleŐiyor diye söylendi Zaib. Bedava su ve içecek veren kafeleri var ve kimse gelip oturmuyor bile. Bu insanlar ya çok asil, ya da çok aptal. Bilemedim nasıl olduŐunu.

Otele dönerken Sjacin yakında bir market olup olmadıŐını sordu arabdakiya. Araba da onlara ne ihtiyaçları olduŐunu sordu. Biraz temizlik malzemesi ve akŐama içecek bir Şeyler alacaŐım dedi Sjacin. Hmm. Bunları temel ihtiya destegiinden alabilirsiniz, Zerkubia'da olduŐunuz sürece temel ihtiyaçlarınız Süreç tarafından karŐılanır dedi robot. Sjacin biraz daha düŐündükten sonra, bunun nasıl olacaŐını bilmediŐini söyledi. Robot da ona, tgzlŐyle arayabile-ceŐi bir numara verdi. Robotlar Acil bir iŐiniz yoksa, iki  saat içinde ücretsiz getirir. Acil ihtiyacınız varsa, biraz ücret dersiniz, dedi. Sjacin iletiŐim bilgilerini aldıktan sonra sustu.

ZOtelde akşam yemeŐinde garsonu aŐırıp, burada da cretisz Şeyler var mı diye sordular. Evet, dedi, garson, odalara servis edilen içecekler ve ekmek, et ve sebzeler ücretsizdir. Biz bunların bazısına kendi çalıŐmamızı kattıŐımız için ücret alıyoruz ancak temel desteklerden glediŐi haliyle de alabilirsiniz. dedi Ekmek cretsiz mi yani diye düşündü. Evet dedi garsonbot.

cretisz.

Mon Oct 26 22:52:55 EEST 2015

Bunları kim ödüyor pek,i, zarar etmiyor musunuz diye girdi Zaib. Hayır dedi garsonbot, zarar etmiyoruz. Çünkü Zerkubia devleti vatandaşlarının temel ihtiyaçlarını karşılamakla yükümlüdür.

Sjacin'in yüzünü bir gülümseme aldı. Yani sis soaylist misiniz? dedi. Hayır dedi garsonbot, Zerkubia devleti insanların kardeşliğini esas alır. Onları birbirine karşı, mücadele eden ajanlar yerine, birbirine destek olan ve olmak isteyen insanlar olarak görürü. Bir kitaptan okur gibi konuşuyordu. Sonra zaten Anayasa, madde 4 gibi bir şey söyledi.

Sjacin ve Zaib birbirlerine baktı. Burada bu durumla alakalı bir şeyler düşünmeleri gerektiğini biliyorlardı. Burasının zengin bir ülke olmadığı belliydi, yine de sokaklarda dilenci olmadığını farketmemişlerdi şimdiye kadar. Çünkü kendi ülkelerinde de yoktu, dilenmek yasaktı, insanları hapse atıyorlardı bunun için, oratadan kaybetmek için.

Tue Oct 27 23:21:06 EEST 2015

Konuşmayı daha da tuhaflaştırmamak için birbirlerini başka konular açmaya ikna ettiler. GörErtesi gün gezecekleri yerler. Görecekleleri arkadaşları. Ne yapacakları. Ne yiyecekler. Bunları konuşmaya çabaladılar amaikisinin de aklında, bu yopurdun nasıl olup da önlerine geldiği vardı. Nasıl oluyor da, bu insanlar, burada paylaşabiliyorlar.

Burada sanırım Kapitalist yok dedi Sjacin. Onlar olmadığına her şey daha kolay oluyor.

Bana daha çok herkes Kapitalist ve zenginmiş gibi geld dedi Zaib. Bunu belki Bunu nereden çıkardı ded Sjacin.

Bunu şuradan çıkardım. BKaç insan görüyorsun? Burada robotların köle olduğu bir kapitalist ekonomi var, her işi onlar yapıyor, peki insanlar nerede?

Evlerindeler tabi, onların işi yok, hepsi sermayedar, bu robotların hepsinin bir sahibi var. Düşünsene, tabii ki devlet herkese istediğini verebilir, çünkü robotları çalıştırmak serbest.

Peki nasıl oluyor da buradaki robotlar isyan etmiyor dedi Sjacin. Neden bizde herkes onlara bu kadar kötü davranıyor?

Bizde çünkü insanların hespi çalışmak zorunda. İşin yoksa paran da yok, nüfus o kadar fazla ki, insanların çalışmasından başka çalremiz yok. Belki de bundandır.

Yine de oturmuoyr dedi Sjacin. Evet sadece robotlar var ama bu rıbıtların dışında insanlar da görüyoruz. Hem Kevni çalıştıkların isöyledi, bugün parkta gördüğümüz çocuk da

Evet ama onların nasıl çalıştığını bilmiyoruz. Kevni herkesin dört saat çalıştığını söyledi, dşbizimkinden neredeyse yedi yarı yarına daha az.

Tue Oct 27 23:30:09 EEST 2015

Sjacin bunları söyledikten sonra uçakta okumaya başladığı kitap aklına geldi. İnternetlerde araştırma yapabilirdi bu konuda, Zerkubia'da hayat kazanmak nasıl oluyordu?

Thu Oct 29 19:42:32 EEST 2015

Sjacin robota araştırma internetlerine nasıl bağlanacağını sordu?. Robot, gözlüğünüzde Zerkalim olması lazım, yok mu dedi. Gözlük robotla iletişime geçip, Zerkalem'i açtı, Sjacin'in önünde tüm Zerkubia'nın kullandığı merkezi yapay zeka belirdi. Bir insan suretinde. Daha doğrusu bir kadın. Merhaba, ben Zerkalem dedi robot. Ne öğrenmek istiyorsunuz?

Ben Zerkubia'da bu su ve yiyeceklerin nasıl olup da bedava olduğunu merak etmiştim dedi. Sjacin gü

Zerkaelem, zihin ve arkaplan kontrolü yapmama izin veriyor musunuz dedi, neden diye sordu Sjacin.

Size nasıl anlatacağımı bulmak için tabii ki, dedi hologram. Yoksa herkese anlatılan genel bilgileri mi istiyorsunuz?

Sjacin düşündü. Bana soru soracak mısınız? Hayır dedi robot, sadece gözlüğ

nüze beyin dalgaları ölçmek için izin vermeniz gerekiyor. Benimki öyle değil, ben yapancıyım, bizde yasaktır bunlar dedi Sjacin. Hologram sustu, o halde arkaplan kontrolü yapıp, siz uygun bilgileri nasıl bulacağımı belirleyeyim dedi. Bu bir soruydu.

Sjacin roboton ne istediğini anlamadıysa da, tamam dedi, ne istiyorsanız kontrol edebilirsiniz. Zerkalem , jemmienizine bakarak, bunların temelde nasıl edinildiğini ve insanların neden paylaşımcı olduğunu merak ettiğiniz tahmin ediyorum dedi. Evet, dedi Sjacin. Bunu merak ediyorum tam olarak ve biz nasıl olamıyoruz, bunu da merak ediyorum.

Bir video girdi, diyagramlar diyagramlar. Zerkaelem kısa bir şekilde Zerkubia ekonomik düzenini anlattı. Şirketler bizde hususi mülkiyet sayılır ancak miras konusunda Konvansiyon ülkelerinin belirlediği kuralları uygulamayız. Bu nedenle, şirketlerin ve üretim organizasyonlarının mirasının tüm halka kaldığı kabul edilir. Bunlardan elde edilen gelir, halığın temel ihtiyaçlarını karşılamaya ayrılır. Sizin de tükettiğiniz gıdalar, bu gibi temel ihtiyaç kategorisindedir, ve her Zerkubia'nının bunlara serbest erişim hakkı vardır.

Sjacin dinlemeye devam etti. Zerkubia bir Kapitalist dsistem gibi görünür, özel mülkiyete baktığımızda yerinde olduğunu görürüz, ancak insanlara sağladığı imkanlar bakımından burası bir sosyalist ülke gibidir. İnsanların çoğunun

Fri Oct 30 22:06:24 EEST 2015

İnsanların geneli, çok büyük bir bölümü çalışmayı tercih eder. Bunlar genelde insanların yapmayı sevdiği işlerdir. Mesela sanat, veya sosyal işler veya zihinsel kapasiteyi zorlayan şeyler. Ancak insanların çok azı devamlı çalışıp, para kazanmayı tercih eder. Bunların da tercihlerine saygı duyulur.

Onların mülkiyet sahibi olmaları, kendileri için değil, diğerleri için de en iyi olanıdır. Çünkü bu insanların başarı kazanma hırsı, yaptıkları işteki verimi artırmayla sonuçlanır. Bu verimin artması da, ekonominin daha fazla insanı destekleyebilmesi anlamına gelir. Bu sebeple mülkiyetin yerine ikame edilmeye çalışılan cihazlar, doğru cihazlar değildir, en fazla mülkiyetin külfetiyle nimetini ayıran cihazlar olabilir. Bu da bazı insanların külfetiyle nimetinden çok, bazılarının da nimetiyle külfetinden çok meşgul olmalarına sebep olur.

Burayı anlamadım dedi Sjacin. Nasıl külfet ve nimet mesela?

Mülkiyetin esası özgürlüktür. İnsanların sahip olduklarını istedikleri şekilde kullanma imkanındır. Eğer insanların üretim organizasyonlarıyla ilgilenmesini isteyip, onlara bu özgürlüğü vermezseniz, külfeti vermiş, nimeti vermemiş olursunuz. Günümüzde bazı sosyalist idareler ve Konvansiyon'un şirketleri böyle yapmakta. Yönetici veya komiser adında bir kişinin bir organizasyonda mülkiyetin bekçisi olması istenmekte, ancak ona bunun getirdiği özgürlük verilmemekte.

Zaib böyle mesela dedi Sjacin, bir yerde çalışıyor, yönetici olarak. Ama hiç böyle düşünmemiştim, bize normal gelir.

Zerkubia'da da yönetici olarak çalışanlar var, çünkü insanların çalışma şartlarına karışılmaz. Ancak burada diğer ülkelerde gördüğümüzden daha az yönetici görürüz. İnsanların çoğu kendi işini yapmaktadır.

Konvansiyon ülkelerinde insanların çoğu birbirinin hissedarı olan büyük şirketlerde çalışır. Her şirketin belli imtiyazları vardır ve bu sayede başkalarının edemediği kadar kar ederler. Zerkubia'da böyle imtiyazlar yoktur ancak yine de şirketlerin büyümesi ve tekelleşmesi teşvik edilir.

Bizde teşvik edilmez dedi Sjacin. Hayır. Bu dediğin doğru değil, ülkemizde de küçük şirketler var.

Evet ama onların çoğunun hissedarı büyük şirketlerdir. İstersen çeşitli istatistikler bulabilirim.

Hayır, hayır dedi Sjacin. Bunların doğru olduğunu aşağı yukarı biliyorum. Toplumumuza Postkapitalist toplum diyorlar onun için...

Postkapitalizm kuramı diye başlarken susturdu. Bunu merak etmiyorum, içinden geldim, biliyorum Postkapitalizmin ne olduğunu. Sadece sizin bu ekonomik sisteminiz çok tuhaf gelmeye başladı. Bu kadar robot. İnsanların çalışmayışı ama onlara para veriyor oluyunuz... Başka neler bedava burada?

Zerkubia'da temel ihtiyaçlar eğitim, sağlık ve kültür ücretsizdir, dedi Zerkaelem.

Sosyalist bir yer o zaman burası dedi Sjacin. Bunlar bedava olduğuna göre. Bizde hiçbir şey bedava değil.

Hayır, sosyalist de değil dedi Zerkaelem. Çünkü Zerkubia ekonomisinde plan yoktur. Önceden planlama ve mülkiyet sınırlaması yoktur. Tek sınırlama insanların öldüklerinde, sahip oldukları üretim organizasyonlarının ne olacağına dairdir.

Bunu anladım ama bunun nasıl olup da böyle bir fark yaratabildiğini anlamıyorum dedi.

Zerkaelem bir diagram gösterdi. Bir şirketin yaşam döngüsüydü bu: İlkinde Konvansiyon'un kabul ettiği tarihi şirket tanımı mevcuttu. Buna göre şirketler doğuyor ve iflas edinceye kadar sahipten sahibe aktarılıyordu. İkincisinde ise Zerkubia'nın şirket tanımı gösteriliyordu. Buna göre şirket doğuyor ancak bu sahibine emanet kabul ediliyordu. Sahibi öldüğünde, şirket süreçteki herkese ait sayılıyordu.

Sjacin iki diyagramı da inceledi. *Nasıl herkese ait sayılıyor?*

Ahlakî bir tartışma mı yapmak istiyorsunuz? dedi Zerkaelem. *Hmm, evet, olabilir* dedi.

Bu konuda size yardımcı olabileceğimi sanmıyorum. Ahlakî konularda tartışmak için bir insan önerebilirim dedi.

Sjacin şaşırды. *Ahlakî konu değil, sadece bu fikri anlamadım. Bir insanın miras bırakması ahlakî değil mi?*

- Added on Thu Nov 5 06:46:00 EET 2015

Bizim ahlakçılarımız öyle düşünmüyor dedi Zerkaelem.

İnsanların ekonomi içinde sahip olduklarının, ölünce o ekonomide herkesten birazcık daha fazla ama çok da farklı olmayan birine bırakılmasının anlamlı olmadığını düşünüyorlar.

Thu Nov 5 19:21:08 EEST 2015

Miras eski zamanlardan beri bulunan bir müessese. Ben de günümüzdeki haliyle bunun doğru olduğu knaatinde değilim ancak bunun ahlaklı olmadığını söylemek bana bile fazla.

Ahlaklı olanın hangisi olduğuna karar vermek için, bizde hangisinin daha çok insanı mutlu ettiğine bakılır. Bizim durumumuzda gördüğümüz ve anladığımız kadarıyla Zerkubia düzeni daha çok insanı mutlu etmektedir. Bireyin çocuklarını veya genlerini diğerlerinden daha çok koruma arzusu vardır ve bunun da, mirasın da, bundan kaynaklanan duygulsa bir temeli olduğunu düşünürüz. Ancak bu duygusal temel, diğer pek çok konuda, diyelim evlilik konusunda, veya mülkiyet konusunda değişmiştir. Zerkubia da o bu süreç düzenine geçtikten beri insanların neyin ahlaklı olduğu konusundaki fikirlerinde önemli değişiklikler meydana geldiği görülmektedir.

Hayır, hayır böyle olamaz diye söylendi Sjacin. Nasıl olur. İnsanın mülkiyetten vazgeçmesi. Bunu anlıyorum, bunu neden istediğinizi biliyorum ama insanların pek çoğu böyle düşünmez. Yani miras olsun, mülkiyet olsun, bunlar neredeyse insanların nefes almak gibi gördükleri haklar. Ben sosyalistim, devrimciydim, insanların bu çeşit fikirlere nasıl baktığını biliyorum. Şu an Konvansiyon'da aklı başında hiçkimse insanların mülkiyetten vazgeçmesini istemez.

Zerkubia'da olan, yaşıyan ahlaktan bahsediyorum diye devam etti Zerkaelem. Ayrıca mülkiyetten vazgeçmesi değil, bunu anlatmadım. Bunu dinlemek istediğinden emin misin?

Soru ilaç gibi geldi. Hayır. Düşünmem gereken şeyler var dedi Sjacin. Teşekkür ederim. Beni cevapladığından fazla soruyla başbaşa bıraktın.

Zerkaelem kapandı. Zaib gözlüğüne bir film açmış seyrediyordu. *Bedavalar bitmedi mi?* diye sordu. Zaib *Zerkubb filmlerini seyrediyorum, sanırım burada filmler de bedava* dedi. *Telif hakkı kutsal değil miymiş?* Zaib güldü, *sanırım burada bizim kutsallarımızı pek takmıyorlar.*

Sjacin ertesi günkü röportajların listesini istedi. Buradaki amacını hatırlaması gerekiyordu. Soracak soru çoktu.